

زبان باز کردن کودکان از نظر رشد روانی باید بسیار مورد توجه باشد. نه تنها دیر زبان باز کردن بلکه جویده حرف زدن و لکنت زبان و فراموشی را باید جزء ناخیر رشد روانی آنان به شمار آورد. این عقب افتادگی علل گوناگون دارد و پزشک باید با دقت کامل در شناسایی آن بکوسد و به کمک مادر علت اصلی را کشف و درمان کند.

برای شناسایی احوال کودکان باید مطالب زیر را در نظر گرفت:

۱ - بعضی از کودکان از شناسایی اعضای بدن عاجزند و مثلا دست چپ و راست خود را نمی‌دهند و یا بین انگشتان خویش فرقی نمی‌گذارند و روی این اصل در مقام مقایسه با همسالان خود عقب افتاده به حساب می‌آیند.

۲ - عده‌ای از کودکان نمی‌توانند حرکات دست و پا و عملیات خود را با دید خود میزان کنند یعنی به زبان دیگر فاصله مخصوص بین اشیاء و اجسام مختلف را نمی‌توانند با چشم تخمین بزنند و عقب افتادگی آنها به علت عدم تعادل و تطبیق اعمال روزانه آنهاست.

۳ - علت ناخیر رشد زبانی در بعضی از کودکان، عقب افتادگی و عدم سرعت شنوائی است و درست مثل اینکه آدمی بزبانی نا آشنا باشد که اگر مردمی آنرا بسرعت حرف بزنند نمی‌تواند درست درمغز خود آنها را جایجا و درک کند. کلام زبان معمولی خود را نیز نمی‌تواند بسرعت جذب کند در صورتیکه اگر به آنها فرصت دهند تا کلمات درمغز آنان جایگزین شود بزودی بزبان می‌آیند و عقب افتادگی برطرف می‌شود.

۴ - بعضی از کودکان از ارتباط دادن کلمات و حروف یا شنیدن آنها عاجزند و نمی‌توانند

چرا فرزند شما دیر زبان باز میکند؟

تاخیر یقیناً در محیط مخصوص و تغییرات آنست و روی این اصل در مکالمه نمی دانند چگونه کلمات را بکار برند و اجسام یا اشیائی را که هیچ ندیده‌اند چگونه نام گذارند و به چه اسم صدا کنند.

لکننت زبان را چگونه درمان کنیم؟

بهر حال آنچه مسلم است عده‌ای از کودکان بدین بلیه دچارند و در سنین بالاتر نیز به خوبی نمی توانند کلمات را ادا کنند یعنی در حقیقت از سن حقیقی رشد خود عقب تر هستند و باید درمان شوند. راه حقیقی و کامل آموزش زبان در ایندسته از کودکان این است که از حواس دیگر برای نامیدن اشخاص یا اشیاء کمک گرفته شود یعنی مثلاً آموزش زبان را با انجام کارهای دیگری مثل دست زدن به چیزی و یا نشان دادن اشیاء مختلف و صدا در آوردن آنها توأم ساخت تا احساسات مختلف به کمک حس گوئی بکار افتد و کودک بتواند کلمات را بهتر ادا کند.

والبته این عمل درباره تمام منظورها صدق نمی کند و مثلاً کودک بخودی خود نمی تواند سبکی، سنگینی، نرمی، زبری، دوری و یانزدیکی، بالائی یا پائینی را در حال دیدن بازهم به خوبی تشخیص دهد و بازگو کند ولی در هر حال تمرین متوالی بسیار قابل اهمیت است و بهتر و زودتر می تواند کودک را به زبان آورد. بهتر است تمرینها متوالی و مستمر و بدون وقفه و تعطیل باشند و بخصوص در هر جلسه نباید آنها را خیلی خسته ساخت زیرا از طرفی خستگی سبب فرسودگی قوا و از زیاد بردن مطالب می گردد و از طرفی دیگر وقفه بین دفعات سبب فراموش کردن

آنچه را که دیده‌اند با آنچه می شنوند ربط دهند و بشناسند، مثلاً " لفظ کاسه را خوب تلفظ کنند و کاسه را نیز به تنهایی دیده‌اند ولی به علت نقص خلقت و یا تاخیر رشد نمی توانند نام کاسه را بر آن جسم بخصوص بیاد آورند و بخاطر بسپارند.

۵ - بعضی از کودکان در حقیقت دیر زبان باز می کنند و کلام را ادا می کنند ولی در تلفظ کلمات همیشه دچار اشتباه می شوند یعنی حروف و صداها را درست و بجای خود ادا نمی کنند مثلاً گرگ را گلک و یاسرد را فلد و بالاخره شیر اسیر و خوردم را خودرم می گویند که این خود نقص و تاخیر رشد روانی به حساب می آید.

۶ - عده‌ای از کودکان کلمات را به تنهایی می نوانند ادا کنند ولی از اجتماع آنها در هنگام مکالمه عاجزند و روی این اصل نمی توانند جمله سازی بکنند و دیر بزبان می آیند.

۷ - برای بعضی از کودکان نجسم اجسام و اعداد، مشکل بزرگی است و از اندازه و میزان آنها مطلع نیستند و روی این اصل هنگام مکالمه برای تعیین اندازه و حجم و تعداد اشیاء بزرگت می افتند و لکننت زبان پیدا می کنند.

۸ - بعضی اوقات کودکان کلمات را می دانند و بخوبی نیز می توانند تلفظ کنند ولی فوری آنها را از یاد می برند قسمی که حافظه آنها بیش از زبانشان گناهکار است و در این حال مسلماً بهتر است علت عدم رشد و کسر حافظه را تجسس کرد.

۹ - خلاصه بعضی از کودکان بطور کلی سطح دانش عمویشان پائین است یعنی نسبت به هسالان خود عقب افتاده ترند و علت این

و مشغولیات وی فراهم شود و مسئولیت خصوصی و فردی خود را بیش از پیش احساس کند و خود به خود براه افتد. در هر حال آشپزخانه محل خوبی برای نشان دادن و آموختن داغی سردی، تمیزی، کثیفی، تلخی، شیرینی و انواع صفات دیگر است که آموزش آنها در محل دیگر خالی از اشکال نیست. بکرات دیده شده است کودک با مشاهده شیرینی پختن مادرش نه تنها اسم وسائل آن شیرینی پزی را آموخته بلکه خود نیز به تدریج توانسته است شیرینی ببزد.

خلاصه برای رشد قوای دماغی این دسته از کودکان می توان آنها را به کارهای مختلف فکری گماشت و مثلا برای رشد حافظه بینائی آنها کافی است نظافت اطاق را بعهده آنان گذاریم و آنها را به گردگیری و مرتب کردن آن وادار کنیم تا دقت بینائی بیشتری پیدا کنند و یا مراقبت از پرندگان منزل و گل‌های باغچه و آب دادن آنها را بعهده آنان گذاریم

دروس قبلی می شود. دیگر اینکه اگر تدریس با بازی و تفریح و شوخی توأم باشد مسلما مفیدتر خواهد بود و بخصوص کودکان از همسالان و همبازیان خود بیش از همه درس می آموزند و روی این اصل معاشرت با کودکان هم سن از اهم واجبات آنهاست.

وظیفه والدین در منزل چیست؟

علاوه بر تمام این دقت ها ثابت شده است که اشکالات مهم عقب افتادگی زبان بیش از همه در منزل حل می شود، زیرا یقینا آموزش زبان هر هفته دو بار و هر دفعه نیم ساعت و یا روانه ساختن روزانه کودک به دبستان بهیچ وجه نمی تواند جبران مصاحبت و سرپرستی متمادی والدین را بکند و البته این سرپرستی با امر دادن و تمرین اضافی معین کردن و یا تنبیه کردن و امثال آن توأم نخواهد بود. بلکه والدین خود باید به طیب خاطر وقت خود را به کودکشان اختصاص داده، در کار روزانه و هدایت او خود را سهیم بشناسند.

آشپزخانه چه نقشی می تواند بازی کند؟

آشپزخانه بخصوص از نظر اینکه مرکز غذا و تنقلات مورد علاقه بچه است محل خوبی برای آموزش زبان تشخیص داده شده و مادر که معمولا در آنجا به کارهای خود مشغولست بخوبی می تواند آنطور که لازمست کودک خود را هدایت کند و اسم غذاها و خوراکیهای مختلف را با او بشناساند و حتی می تواند در بعضی مواقع برای انجام کارهای خوراکی پزی از او کمک بگیرد و او را مثلا در شکستن تخم مرغ ها یازدن آنها شست و شوی سبزیها و تمیز کردن ظروف وادارد تا در حین کار خود بخود موجبات احساس شادی

ممکن است گاهی آنها را به فروشگاه برد و صورت خرید را دست آنها داد تا خودشان اشیاء لازم را انتخاب و خریداری کنند. برای اینکه قوای عضلانی این دسته از کودکان تقویت شود کافی است حمل اثاثیه یا آویزان کردن لباسهای شسته و یا واکس زدن کفش ها و یسا جایجا کردن اثاثیه منزل و بالاخره چمن زنی را بعهده آنان گذاشت و به اقوام و دوستان قبلا گفت که پای تلفن با آنها بیشتر صحبت کنند. گوش کردن به رادیو و مخصوصا تماشای تلویزیون برای تقویت قوای مختلف این دسته از کودکان بسیار مفید است. درضمن می توان آنها را واداشت که آواز پرندگان را از هم تمیز دهند و یا از آنها تقلید کنند و در این باره اجتماع فامیل و مصاحبت اقوام و آشنایان برای بازشدن زبان آنها کمک بسیار موثری است. خواندن و حفظ کردن اشعار مختلف و بخصوص اشعاری که قافیه ثابت و معینی دارند برای این منظور بسیار مفید است.

چگونه می توان قوای تجسم کودکان را روبرشد بسرد.

۱ - می توان لباسهای مختلف الشکل یا مختلف الجنس رابه کودک نشان داد و او را درشناختن آنها کمک کرد.

۲ - درحضور او نوع خوراکیهایی را که لازمست دریخجال نگهداری شود یا نشود به اوخاطر نشان ساخت.

آموزش شماره ها

بازی باچوب کبریت و شمارش آنها یاچیدن قوطی هاو مکعب ها به ترتیب بزرگیشان بهتدریج

به قوای تجسم کودک کمک می کند. و شمارش را باو ی یاد می دهد. مشارکت درخرید لوازم منزل و اندازه گیری حیوانات یا مایحتاج آشپزخانه درحضور او به انجام این عمل کمک می کند. شرکت دربازیهای مختلف که گاهی شماره بردو باخت نیز باید تعیین شود بسیار مفید است. باید کودک راهمراه خود به خرید، مغازه ها وپست یا بانک برد تا بهتدریج

خودش بازندگی معمولی خارج خو بگیرد. باید به او آموخت تا خرید اجناس مختلف را بعهده گیرد یا دراطراف منزل قدری بهتنهایی گردش کند. نمره تلفن های لازم و یا آدرس های مفید را باید باو آموخت. روزهای هفته و ماه رامی توان باو آموزش داد و او را بشناسائی آنها عادت داد. به تدریج کودک باید بامسائل زندگی و اتفاقات روز آشنا شود، بخصوص خلاصه کلمات مستعمل درزبان را باید به او یاد داد

لطفا "ورق بزنید

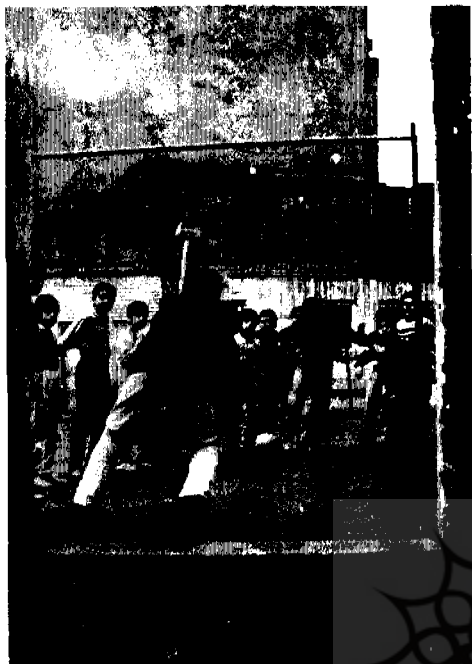

و آنها را به آموزش مخصوص وادارند تا بسه
تدریج کودکان از این همکاری بهره‌مند شوند
و استفاده کامل از این آموزش ببرند .

بازی کردن با کودک اگر چه ممکن است
بعد ها بهیچوجه برای او مفید نباشد ولسی
لااقل طرز استفاده از قوای مختلف خود را باو
می آموزد. بهتر است سعی کرد او را در بازیهای
که امکان عملش موجود است شرکت داد. درهر

آموختن ساعت و وقت ، فواصل راههاو
خیابان هاسرعت اتومبیل یا سایر وسائل نقلیه
درجه حرارت روزانه و وزن اشیاء مختلف برای
رشد قوای دماغی کودک بسیار مفید است .
آموزش کار با دوربین و ماشین های مختلف
منزل نیز ثمر بخش خواهد بود. اهمیت بازیها
فراموش نشود. البته در تمام این حالات اگر
مطلب با شوخی و خنده توام باشد کودک بهتر
می تواند آنرا بیاموزد. بازی برای آموزش مطالب
مختلف به کودکان بسیار مفید است. چه، هنگام
بازی کودک انواع مطالب مختلف را می آزماید
این حال کودکان از اجتماع، خیلی بیش از بازی
مطلب می آموزند و در اجتماع اغلب مطالب
مختلف را خود به خود نقادی ، قبول یا رد
می کنند . یکی از مسائل قابل اهمیت راجع به
آموزش کودکان در دوران کودکی عدم توانائی
شرکت در بازیهای مختلف است، یعنی در دوران
قبل از دبستان، راه اصلی زندگی را نمی توانند
بیابند و در حقیقت در این دوران
احتیاج به حمایت بیشتری دارند و نباید آنها
را خود بخود رها کرد . کودکانی که دیر زبان باز
می کنند یقیناً برای آشنائی و تماس با دیگران
دچار اشکال می شوند و در اینحال هنگام ورود
به دبستان اغلب مطالب زندگی را نمی دانند
و در نتیجه یا خود از اجتماع کودکان گریزان
می شوند و یا آنها او را میرانند و حتی
قویترین این دسته کودکان اغلب آنقدر گرفتار
کار اضافی دبستان می شوند که دیگر فرصت
بازی کردن را از دست می دهند. این دسته
از کودکان درحقیقت از منافع زندگی اجتماعی
بی بهره هستند وبعدها نیز نمی توانند بسا
مردم تماس صحیح برقرار کنند. باید بهوالدین
سفارش کرد که در بازی کودکان خود شرکت کنند

۴ - فرصت کافی برای نشان دادن ارزش خود در بازیهای مختلف .

۵ - فرصت کافی برای بازی کردن با سایر کودکان .

زیرا در اینحال است که آنها بخوبی مطلب را می آموزند و یقینا عوامل فوق در آموزش زبان به کودکان عقب افتاده بسیار اثر دارد .

حال باید در نظر گرفت که خنده و شوخی و بازی جزء لوازم اولیه زندگی است و گاهی به علت ازدیاد کار دبستانی ایشان آنرا فراموش می کنند و در اینجاست که فرزندان دل آز رده می شوند، چه انجام تکالیف دبستانی پس از کار خستگی آور دبستان خود کار مشکلی است . اغلب کودکان مطلب را به زبان نمی آورند ولی بخوبی واضح است که اینکار خستگی آور است و به هر حال برای رشد قوای تجسم کودکان باید دقت کافی کرد .

مطالب زیر برای درمان اینگونه کودکان مفید است .

شغل والدین در تعلیم و تربیت کودکان بخصوص آنها که گرفتار تاخیر رشد روانی هستند بسیار قابل اهمیت است چه در حقیقت کودکان احتیاج به عوامل زیر دارند :

- ۱ - داشتن فرصت کافی برای بدست آوردن تجربه و معنای واقعی زندگانی .
- ۲ - شناخت مخصوص برای بدست آوردن مسئولیت واقعی .
- ۳ - فرصت کافی برای اینکه ارزش واقعی خود را در اجتماع نشان دهند .

بدترین پدران (و مادران) کسی است که

عاطفه نیکی و محبت به فرزند، او را به افراط و زیاده رومی بکشاند .

تا از حال اعتدال بیرون آید و انضباط لازم را در تربیت نماندیده بگیرد .